

Stiftelsen Casa dei Bambini

info@casagbg.se

Org.nr. 852000-4261

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tematisk tillsyn av mottagande av elever i fristående förskoleklass och grundskola vid Montessoriskolan Casa, med huvudman Stiftelsen Casa dei Bambini, belägen i Göteborgs kommun

Skolinspektionens beslut

Anmärkning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med mottagande av elever vid Montessoriskolan Casa, med huvudman Stiftelsen Casa dei Bambini, belägen i Göteborgs kommun. Skolinspektionen tilldelar därför en huvudmannen en anmärkning med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800). Stiftelsen Casa dei Bambini ska senast den **21 december** inkomma med en skriftlig redovisning av de åtgärder som vidtagits med anledning av anmärkningen.

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra redovisas nedan under rubriken *Motivering till anmärkning*.

De omständigheter som råder med anledning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Skolinspektionen har satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande situation.

Mottagande av elever i fristående förskoleklass och/eller grundskola

Skolinspektionen konstaterar att Stiftelsen Casa dei Bambini, i egenskap av huvudman för Montessoriskolan Casa, inte uppfyller författningskraven avseende arbetet med mottagande av elever vid den aktuella skolenheten.

Bakgrund

Skolinspektionen genomför under våren och hösten 2021 en tematisk tillsyn avseende mottagandet av elever i fristående förskoleklass och grundskola. I den tematiska tillsynen har skolenheten Montessoriskolan Casa ingått. Skolinspektionens utredning har genomförts genom översyn av information på skolans hemsida, genom att skriftligt underlag har begärts in och granskats samt genom intervjuer med vårdnadshavare till elever som inte erbjudits plats inför höstterminen 2021, skolans rektor och person med särskilt ansvar för mottagande. Intervjuerna har genomförts på distans mellan den 3 och 11 juni 2021.

De övergripande frågeställningarna för den tematiska tillsynen är:

1. Är förskoleklassen och grundskolan öppen för alla elever?
2. Sker urval till förskoleklassen och grundskolan på ett korrekt sätt?

Motivering till anmärkning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att arbetet med urval till förskoleklass och grundskola vid Montessoriskolan Casa inte till fullo präglas av den öppenhet som författningarna anger. Skolinspektionens utredning visar att barn som gått på huvudmannens förskola får förtur till att börja i skolans förskoleklass, trots att huvudmannen och skolans rektor kommunicerar att de urvalsgrunder som tillämpas på skolenheten är syskonförtur, montessoriförtur och kötid. Utredningen visar vidare att elever som tagits emot i förskoleklass ges förtur till grundskolan i årskurs 1, trots att inte heller detta kommunicerats av skola och huvudman. Förskoleklass och grundskola är två separata

skolformer och det ska således göras ett nytt urval i samband med att elever går från förskoleklass till grundskola. Skolinspektionens utredning visar vidare att det finns motstridiga uppgifter från skolans och huvudmannens sida om vilka urvalsgrunder som används och att det inte har tydliggjorts att förtur för sökande som gått på huvudmannens förskola tillämpas vid antagning till förskoleklass, respektive att förskoleklassförtur tillämpas vid antagning till grundskolans årskurs 1. I tillsynen framkommer också att den rangordning av urvalsprinciper som huvudmannen kommunicerar inte följs i alla urvalssituationer. I en situation där fler syskon står i kö än vad det finns lediga platser väger skolan inte in den andra urvalsgrunden, montessoriförtur, utan tillsätter platsen utifrån den som har längst kötid. Detta trots att montessoriförtur kommuniceras som den andra urvalsgrunden.

I en situation där en skola har fler sökande än tillgängligt antal platser blir principerna för urval avgörande för om skolan ska anses vara öppen för alla. Mottagande till en fristående grundskola ska ske utifrån principer som är lika för alla elever som har rätt till utbildningen. De urvalsgrunder som tillämpas behöver därför vara objektiva till sin karaktär. Förtur kopplad till ett verksamhetsmässigt samband, som i föreliggande fall handlar om att huvudmannen bedriver både förskola och skola, är en objektiv och saklig urvalsgrund som Skolinspektionen godkänner. Att barn från förskolan i första hand ges plats i förskoleklass är därmed förenligt med författningarnas krav. Även förskoleklassförtur är en objektiv och saklig urvalsgrund som Skolinspektionen godkänner. Dock måste arbetet med urvalsprocessen därutöver även präglas av transparens och förutsägbarhet. Detta innebär att skolan och huvudmannen måste vara tydliga med vilka urvalsgrunder som gäller och i vilken ordning de tillämpas, så att presumtiva elever och vårdnadshavare på lika villkor kan få kännedom om förutsättningarna för att få en plats.

Bristerna innebär sammantaget att processen för mottagande inte är fullt transparent och förutsägbar vilket innebär att föräldrar och elever som söker sig till skolan inte vet förutsättningarna för att få en plats på skolan, om det finns fler sökande än tillgängligt antal platser i förskoleklass respektive grundskola.

Rättslig reglering

Varje fristående förskoleklass ska vara öppen för alla elever som ska erbjudas utbildning i förskoleklassen. Utbildningen får dock begränsas till att avse elever som är i behov av särskilt stöd för sin utveckling. (9 kap. 17 § skollagen)

Om det inte finns plats för alla sökande till en skolenhet med förskoleklass, ska urvalet göras på grunder som är förenliga med 17 § första stycket och som Statens skolinspektion godkänner, om inte annat följer av ett beslut som har fattats med stöd av 6 a §. (9 kap. 18 § skollagen)

Varje fristående grundskola ska vara öppen för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avse vissa årskurser, elever som är i behov av särskilt stöd, och vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för. (10 kap. 35 § skollagen)

Om det inte finns plats för alla sökande, ska urvalet göras på grunder som är förenliga med 35 § första stycket och som Statens skolinspektion godkänner, om inte annat följer av föreskrifter som meddelats med stöd av 9 § tredje stycket, andra föreskrifter som avser fristående skolor med särskild pedagogisk inriktning eller särskilda utbildningar, eller ett beslut som har fattats med stöd av 9 a §. Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter som innebär ytterligare undantag för vissa elever. (10 kap. 36 § skollagen)

En fristående skola som inte har plats för alla sökande måste göra urvalet på grunder som inte sätter kravet på öppenhet för alla elever ur spel. Som exempel på urvalsgrunder som anses förenliga med öppenhetskravet kan nämnas kötid, syskonförtur och geografisk närhet (se prop. 1995/96:200 s. 34; 70 och prop. 2009/10:165 s. 744).

Huvudmannen måste vara tydlig med vilka urvalsgrunder som används till skolenheten och i vilken ordningsföljd de används. Urvalsgrunderna ska vidare vara transparenta och förutsägbara för de sökande. Urvalsgrunderna får inte ändras under pågående ansöknings- och antagningsprocess om de påverkar kravet på öppenhet (prop. 2015/16:184 s. 10).

Skolinspektionens utredning

Av huvudmannens yttrande till Skolinspektionen och information på skolenhetens hemsida framgår att skolenheten tillämpar urvalsgrunderna syskonförtur, montessoriförtur samt kötid för att avgöra vilka elever som ska få plats vid skolan. Samstämmig information lämnas även av rektor i intervju. Däremot berättar vårdnadshavare som intervjuats att de uppfattat att alla barn som går på Montessoriskolan Casas förskola automatiskt erbjuds plats i förskoleklassen. Även den administrativt ansvariga person, som i praktiken hanterar kön och antagningen, berättar att alla barn som går på förskolan flyttas upp till förskoleklass utan att något urval görs. Hen beskriver att när antagningen ska påbörjas kontrolleras vilka barn som vill gå vidare till förskoleklass, och därefter går man vidare och antar fler elever genom de urvalsgrunder som angivits (syskonförtur, montessoriförtur, kötid). Information om detta tillvägagångssätt går inte att utläsa i klartext på skolans hemsida. Dock står det att förskoleklassen har 20 platser i varje årskull samt att skolans "platsförsättningar" innebär att skolan varje år antar 6-8 elever till förskoleklass, vilket indikerar att det sker ytterligare någon form av besättning av platser för att de 20 platserna ska fyllas.

Av intervju med såväl rektor som med den person som har administrativt ansvar för mottagande och urval framgår att skolan formellt inte gör någon ny urvalsprocess inför övergången från förskoleklass till årskurs 1. Det är samma kö till förskoleklass som till grundskolan, och i intervju med rektor instämmer hen i att det i praktiken innebär att förskoleklass har förtur till grundskolan. Men det blir inte ett erbjudande som går ut, utan skolan flyttar bara upp eleverna. Mottagande av elever sker i samband med att eleverna börjar i förskoleklass samt i samband med årskurs 6, då platserna utökas. Därutöver sker antagning av nya elever i det fall någon elev väljer att sluta på skolan.

Av intervju med den person som har administrativt ansvar för mottagande och urval framgår att urvalsgrunderna inte alltid tillämpas i den ordningsföljd som kommuniceras på hemsidan samt i huvudmannens yttrande. Det framkommer att i situationer då det bara finns en enstaka plats ledig och det samtidigt finns flera i kö som har syskonförtur så går skolenheten inte vidare och beaktar nästa urvalsgrund i den angivna rangordningen, montessoriförtur. Istället tar skolenheten direkt och enbart hänsyn till kötid som grund för vilket av syskonen som ska antas. Denna avvikelse från den rangordning av urvalsgrunder som huvudmannen och skolenheten har angivit framgår inte av vare sig informationen till presumtiva sökande på skolenhetens hemsida eller av huvudmannens yttrande till Skolinspektionen.

Motivering till anmärkning som ingripande

Verksamheten vid Montessoriskolan Casa uppfyller inte författningarnas krav gällande arbetet med mottagande och urval. Den brist som kan konstateras avser den formella hanteringen och information som lämnas i samband med urvalsprocessen mellan förskola och förskoleklass samt mellan förskoleklass och grundskola. Med beaktande av detta bedömer Skolinspektionen att bristen är mindre allvarlig och Stiftelsen Casa dei Bambini tilldelas därför en anmärkning med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800).

I ärendets slutgiltiga handläggning har även juristen Åsa Stattin deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

X Frida Eek

Beslutsfattare

Signerat av: Frida Eek

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

X Nina Möller

Föredragande

Signerat av: Nina Möller